

آسیب شناسی نظام ارزشی نوجوانان و نقش آن در امنیت فرهنگی و اجتماعی

دکتر اسفندیار آزاد مرزآبادی، خدابخش احمدی، جعفر انیسی

ضعیف بوده‌اند در ارزش‌های ملی نیز نمره پایین تری کسب کرده‌اند. به تعبیر دیگر ضعف در نظام ارزشها منجر به ضعف در ارزش‌های ملی شده است. در حقیقت ضعف در حقیقت ضعف در ارزشها با ضعف در امنیت ملی ارتباط داشته است. در رتبه بندی ارزش‌های شوارتز بالاترین رتبه را در بین نوجوانان ارزش‌هایی مانند همنوایی، امنیت، خود اتکایی، جهانی گرایی و پایین ترین رتبه را ارزش‌هایی مانند سنت، برانگیختگی و قدرت بخود اختصاص داده‌اند. به علاوه گروه‌هایی که نمره پایین تری در پرسشنامه آسیب‌های فرهنگی داشته‌اند در بعد امنیت شوارتز نیز نمرات کمتری داشته‌اند.

بحث: اختصاص رتبه اول ارزش‌های نه گانه به تفریح و سرگرمی حکایت از این مسئله دارد که نوجوانان بیشتر به انجام فعالیت‌ها به‌طور آزادانه صورت می‌گیرند علاوه مند هستند. هر چند وجود مشوق‌های ذاتی در فعالیت‌هایی مانند تفریح و سرگرمی و ورزش مانند جوایز مختلف، کسب لذت، رفع خستگی و تمرین نقش‌های مورد نیاز برای زندگی آینده، از عوامل افزایش علاقه مندی نوجوانان به اینگونه فعالیت‌ها است. در تبیین رتبه دوم ارزش‌ها در نظام نوجوانان می‌توان گفت احتمالاً علاقه مندی به علم بیش از اینک دارای خواستگاه درونی باشد تحت تاثیر جاذبه‌های بیرونی مانند کسب مدرک، کسب جایگاه مناسب در اجتماع، کسب شغل موقعیت‌های اقتصادی مناسب‌تر قرار دارد.

بر اساس نمره فرد در ارزش‌ها و امنیت فرهنگی - اجتماعی ارتباط معنادار وجود دارد. همچنین از نظر کارشناسان فرهنگی ارزش بر امنیت ملی تاثیر داشته‌اند. این نتیجه در تحقیقات دیگر نیز تایید شده است.

کلمات کلیدی: نظام ارزشی نوجوانان، امنیت فرهنگی - اجتماعی، آسیب شناسی

مقدمه: تحقیق حاضر به منظور بررسی آسیب‌های فرهنگی نوجوانان تدوین گردیده است. این مطالعه از نوع مطالعات زمینه یابی و هدف از آن تبیین آسیب‌های فرهنگی نوجوانان از منظر امنیت ملی و ارائه راهبرد بهینه است. فرهنگ هر جامعه هویت و موجودیت آن جامعه را نشان میدهد. به تعبیر بنیان گذار جمهوری اسلامی ایران « فرهنگ مبدا همه خوشبختی‌ها و بد بختی‌های یک ملت است ». ارزش‌ها به نظام اجتماعی هویت داده و بنیان نظام فرهنگی می‌باشند. اهمیت ارزش‌ها تا حدی است که عده‌ای از نظریه پردازان معتقدند نظام‌های اجتماعی را می‌توان بوسیله تغییر ارزشها دگرگون نموده و نوعی انقلاب آرام و بی سرو صدا در نظام اجتماعی ایجاد کرد. در نتیجه گفته شده است که نظام ارزشها در امنیت ملی نقش مهمی دارد. فرضیه اصلی این تحقیق عبارت است از اینکه « بین گرایش به نظام ارزش‌ها با امنیت فرهنگی و اجتماعی رابطه معنا دار وجود دارد ».

مواد و روش‌ها: جامعه مورد مطالعه در این تحقیق، گروهی از نوجوانان شهر تهران بوده‌اند که از بین آنها ۹۸۴ نفر به عنوان نمونه مورد بررسی قرار گرفتند. ابزار مورد استفاده شامل پرسشنامه از نظر ویژگیهای آماری مورد تایید قرار گرفتند.

نوجوانان شرکت کننده در این تحقیق شامل ۶۴۵ پسر (۶۵٪) و ۳۳۷ دختر (۳۵٪) می‌باشند که میانگین سنی آنها برابر ۱۶ سال ($SD = .۹۷$) می‌باشد. در رتبه بندی ارزش‌های نه گانه بالاترین رتبه را تفریح و سرگرمی و علم و پایین ترین رتبه را سیاست و فعالیت‌های اجتماعی بخود اختصاص داده‌اند. رتبه بندی ارزش‌های شوارتز نشان داد که بالا ترین رتبه را در بین نوجوانان ارزش‌های همنوایی و امنیت و پایین ترین رتبه را سنت و برانگیختگی بخود اختصاص داده‌اند.

نتیجه گیری: نتایج نشان داد افرادی که دارای نظام ارزشی خیلی